

Jezus 'het'? Waarom níet?

Katholiek Nieuwsblad, 21 januari 2018

door Peter Bergwerff, oud-hoofredacteur van het Nederlands Dagblad.

[KatholiekNieuwsblad](#)

Een luthers bisdom in Zweden probeerde in een kerstadvertentie 'transpersonen' naar de kerk te lokken met een geslachtsloze Jezus. In de brede stroom reacties die volgde, streden spot, verontwaardiging en boosheid om voorrang. Begrijpelijk, maar een beetje nuance kan geen kwaad.

'Jezus als 'het'? Zijn ze soms helemaal mesjokke geworden?' In dit soort bewoordingen – en deze behoren dan nog tot de meer vriendelijke – ontlaadde zich kort na de jaarwisseling de digitale verontwaardiging over de Zweedse dagbladannonce. Alleen al in Nederland was Jezus daardoor op Twitter een paar uur trending topic.

Genderneutrale Jezus

Bron waren mediaberichten dat een kerk in Västerås, een grote industriestad ten westen van Stockholm, Jezus als genderneutraal had voorgesteld om zo de kerkdrempel te verlagen voor transseksuelen, travestieten en non-binairen (mensen die zich geen man en geen vrouw voelen).

In plaats van Han (Zweeds voor 'Hij') werd geboren in een stal' maakte de advertentie gewag van de geboorte van Hen. Met een hoofdletter, dat dan weer wel. Hen werd in 2015 naast han (hij) en hon (zij) in de officiële Zweedse woordenlijst opgenomen ter aanduiding van 'transpersonen' en 'non-binairen'. Door een neutraal voornaamwoord zouden zij zich niet langer buitengesloten behoeven te voelen.

Iets anders dan onzijdig

Neutraal is iets anders dan onzijdig. De Zweedse lutheranen maakten – eerste nuance – dus geen 'het' van Jezus, zoals sommige media suggereerden. Ook – tweede relativering – is er geen sprake van dat 'dé' Zweedse Kerk Jezus nu 'ontmand' heeft, zoals andere schreven.

Het gaat om een actie van één predikant. En ten slotte was de betrokken dominee (v) er snel bij om te verklaren dat haar kerk het man-zijn van de historische Jezus zeker niet wilde ontkennen. Maar, verklaarde zij, Jezus was ook God en God overstijgt het man- en vrouw-zijn.

De godheid van Jezus

Daarmee heeft ze bijbels gesproken een punt. God laat zich in de Bijbel weliswaar aanspreken in menselijke termen – met 'Heer' bijvoorbeeld –, maar het tweede gebod verbiedt daaruit te concluderen dat je je Hem dus moet voorstellen als een soort supermens, laat staan een superman: Maak geen beeld van mij. Niet door middel van materie, ook niet in je denken.

Jezus is in díe zin een ander Verhaal, dat Hij behalve God ook mens was. Althans, dat belijden orthodoxe christenen in navolging van de Kerk van alle eeuwen. Vrijzinnigen daarentegen hebben (veelal) moeite met die godheid van Christus.

Opportunisme

En dus is het des te verbazingwekkender, dat er uitgerekend vanuit de zeer vrijzinnige lutherse Kerk van Zweden nu geschermd wordt met Jezus' godheid om het charmeoffensief richting 'transpersonen' te legitimeren. Dat riekt op z'n minst naar opportunisme.

Toegegeven: ook een vrijzinnig christen voor wie Jezus niet meer is dan een wijsheidsleraar, zal diens boodschap wel man/vrouw-overstijgende waarde toedichten. En met een beetje wringen kun je zo'n goeroe natuurlijk ook nog wel 'god' noemen. Vrijzinnigen gebruiken vaker orthodoxe terminologie om hun boodschap te

verpakken. Zo kun je Jezus god noemen, zonder dat je vindt dat Hij dat ook inderdaad is.

Jezus als afgodsbeeld

Maar het springende punt is dat de dominee van Västerås Jezus exclusief identificeerde met een ideologische gendervisie die alle onderscheid tussen mensen beschouwt als een achterlijk rudiment van een achterhaalde cultuur en religie. En die de Kerk graag de rol van voorhoede in de ideologische veldtocht daartegen ziet innemen.

En zo werd de wereld voor de zoveelste keer getrakteerd op weer een nieuw Jezusbeeld: Jezus de genderneutrale. Dat heeft met al zijn voorgangers (de revolutionair, de knuffelbeer, de welvaartsgarantie, de vrijheidsstrijder, de zwarte of juist de blanke Jezus, de... enfin, noem maar op) gemeen dat Hij niet wordt aanvaard zoals Hij zich ooit presenteerde, maar gesneden wordt naar het voorkeursbeeld van de 'gebruiker'. Als je het scherp wilt formuleren: Jezus als afgodsbeeld op allerlei ideologische offerhoogten.

Jezus' bijzondere liefde

Echter, om Jezus te ontmoeten moet een mens niet Hem 'in bezit nemen', maar andersom. Het bijzondere is dan dat Hij zich door alle zo onderscheiden mensen van deze wereld wil laten vinden. Niemand uitgesloten. In Hem is man noch vrouw, zegt de apostel. Noch transpersoon.

Zijn bijzondere liefde gaat daarbij uit naar de kleinen en zwakken die 'afwijken'. En daarom zouden juist ook wanhopige worstelaars met identiteit en andere 'afwijkende' persoonskenmerken wel eens op bijzondere aandacht kunnen rekenen in zijn met ontferming bewogen hart.

Zou het tegen die achtergrond toevallig zijn dat (naar Handelingen 8 verhaalt) een zwarte Ethiopiër – ook nog een 'ontmande' nota bene – als een der eersten welkom werd geheten in zijn rijk?

Overgenomen met toestemming van Katholiek Nieuwsblad.